

ИВАНА АНТОНИЋ
(Нови Сад)

СУБЈЕКАТСКИ ГЕНИТИВ У СТАНДАРДНОМ СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

У раду се даје преглед синтаксичко-семантичких структура са тзв. субјекатским генитивом, описују се и на одређени начин сучељавају сви синтаксичко-семантички модели са овим типом генитива и образлажу нужни синтаксичко-семантички услови који утичу на његову појаву, уз коментар неопходних прагматичких услова, тамо где је то релевантно. У односу на досадашња тумачења проширује се ова категорија, а појава генитива у одређеним моделима које су и други аутори помињали експлицитно се сврстава у ову категорију, што раније није био случај. Субјекатски генитив, као експонент граматичког субјекта дубинске предикације или предикације редуковане релативне клаузе, или денотатор семантичког субјекта, у оба случаја са значењем агенса — директног вршиоца радње или посредника, али и псеудоагенса — нпр. носиоца особине, стања или осећања, егзистента, каузатора, посесора, диспонента ..., остварује се подједнако у номиналним и вербалним структурама, а у посебном случају и у околишаној варијанти реченице уз један тип модалних партикула са специфичним прагматичким ефектом.

Кључне речи: Лингвистика. Српски језик. Стандард. Синтакса. Семантика. Прагматика. Синтаксичка семантика. Прагматичка семантика. Падеж. Генитив. Субјекат. Агенс. Псеудоагенс.

У досадашњој граматичкој литератури посвећеној различитим аспектима значења и употребе падежа у српском језику под појмом СУБЈЕКАТСКОГ ГЕНИТИВА сматран је само слободни генитив у именичкој синтагми уз тзв. глаголску (Стевановић 1969¹/1979³; Фелешко [1970] 1995), односно девербативну именицу (Ivić, M. 1967; Radovanović 1977 (II) / 1978). При том, у досадашњим типолошким разврставањима генитивних структура уопште, субјекатски генитив је третиран на два различита начина. Стевановић (1969¹/1979³, 179–180) га је сматрао само подтипом веома широко схваћене категорије посесив-

¹ Посесивни генитив Стевановић (1969¹/1979³, 175) третира као један од три основна значењска типа генитива без предлога (поред партитивног и аблативног) и веома га широко дефинише: то је онај генитив којим се „казује да се један појам у потпуности тиче другог појма“.

ног генитива,¹ а Ivić, M. (1967), у оквиру разматрања односа генитивне форме именица и одговарајућих придевских образовања, и Фелешко ([1970] 1995, 25–28), у оквиру детаљнијих разматрања генитива, сматрају да га у типолошкој хијерархији не треба подводити под посесивно значење, већ да му треба придати статус засебног синтаксичко-семантичког типа. Но, и Фелешко, као и Стевановић, за полазни класификациони критериј узима формалну реализацију (тј. структурни лик) па субјекатски генитив уз глаголску именицу разматра у оквиру категорије „генитива без предлога у адноминалној позицији као граматички падеж“. Испитујући детаљно девербативну именицу као кондензатор реченичног садржаја, Radovanović (1977 (II), 135–140 / 1978, 137–142), сагласно Фелешку ([1970] 1995), посебно разматра субјекатски генитив уз девербативну именицу у улози кондензатора (у посебном, завршном поглављу под називом „Посебни проблеми ...“), актуализујући при том нарочито однос субјекатског и објекатског генитива. Уз то, имајући у виду дубинску семантичку базу синтагми с девербативном именицом и субјекатским генитивом, у примерима којима је располагао, а чини ми се и под утицајем имплицитног Фелешковог става (в. ниже напомену дату у вези с моделом в), Radovanović (1977 (II), 136 / 1978, 138: напомена 197) сматра да „сам термин *субјекатски генитив* није најсрећније одабран“ и залаже се за „прикладније термилошко решење *генитив агенса*“ из чега проистиче да су оба аутора субјекатски генитив поистовећивали са агенсом.² Ова чињеница свакако једним делом произилази из структурног модела који су ови аутори регистровали у својој грађи, али иза тога се у основи крије и, у традиционалној граматици, у начелу, тумачење субјекта као вршиоца радње предиката реченице.³ Излагање које следи има за циљ да потврди оправданост и једног и другог термилошког решења и, уз извесну допуну, аргументује потребу за њиховим хијерархијским устројењем.

² Занимљива појмовно-термилошка комбинација среће се код Танасића (1996). Наиме, овај аутор говори о исказивању *агенса* уз девербативне именице (и у овом раду скреће пажњу на важан тип структуре — уп. ниже модел б), фокусирајући тиме исправну семантичку страну ствари, али истовремено за генитив којим се исказује тај агенс задржава традиционални термин *посесивни генитив*.

³ У целини узевши, у досадашњој граматичкој литератури, појмовно-термилошко решење *агенс* аутори употребљавају недовољно прецизно. Далеко ређе под агенсом се подразумева искључиво вршилац радње, а неупоредиво чешће агенс је заправо само семантички појам / термин пандан субјекту као граматичком појму / термину.

У својим досадашњим истраживањима синтаксе и семантике, а у релевантним случајевима и прагматике, падежа у савременом стандардном српском језику,⁴ а уважавајући свакако све оно што су истраживачи досада учинили на овом пољу, покушала сам да знане чињенице постројим на нешто друкчији начин, додајући при том низ нових детаља које сам током рада на анализи подједнако и литературе и језичке грађе уочила, а на које се аутори до сада или нису уопште освртали или су их разматрали у склопу других тема. У овом раду детаљније ћу представити своје виђење (као, наравно, само једно од могућих виђења) и досада знане категорије тзв. субјекатског генитива, настојећи да издвојим и на неки начин сучелим све синтаксичко-семантичке моделе с овим типом генитива и формулишем нужне синтаксичко-семантичке услове који утичу на његову појаву.

У уводу најопштије одређење. СУБЈЕКАТСКИ ГЕНИТИВ јесте генитив у различитим синтаксичко-семантичким структурама: НОМИНАЛНИМ и ВЕРБАЛНИМ, а у посебном случају и у тзв. ОКАЗИОНАЛНОЈ ВАРИЈАНТИ РЕЧЕНИЦЕ уз један тип модалних партикула у експресивној прагматичкој ситуацији. У номиналним структурама, то је слободни генитив, предлошки генитив или генитив с обавезним детерминатором (граматички или лексички условљеним) у позицији зависног члана номиналне синтагме, као експонент граматичког субјекта у номинативу дубинске предикације (екстензивне клаузе) и са значењем агенса или псеудоагенса. У вербалним структурама, то је слободни генитив или генитив с предлогом као денотатор семантичког субјекта — агенса или псеудоагенса. У околионалној варијанти реченице уз модалне партикуле, то је слободни генитив као експонент граматичког субјекта у номинативу предикације пуне реченичне структуре са значењем агенса.

Основни модел: N + Ag / PseudoAg [\leftarrow NGen]⁵
 V + Ag / PseudoAg [\leftarrow NGen]
 PartMod + Ag (/ PseudoAg) [\leftarrow NGen]

⁴ Ова сам истраживања започела наставши се пред задатком да израдим поглавље посвећено падежима за обимну синтаксу српског језика (уп. Пипер, Антонић, Ружић [Петровић, В.], Танасић, Поповић, Људ., Тошовић, у редакцији академика Милке Ивић, *Прилози грамајици српскога језика: Синтакса савременога српског језика — Простиа реченица*, 2005) и чије резултате том приликом, разумљиво због ограниченог простора, нисам могла изложити у целини, а сада их настављам с намером да уз детаљнију разраду појединих делова стручној и научној јавности ставим на увид укупне добијене резултате. Овај прилог представља један корак ка томе циљу. До сада су објављени или су предати у штампу и следећи прилози: Антонић (1999; 2004), Антонић (2003; 2003а; 2004а; 2005; у штампи б), Антонич (у штампи а).

⁵ Символи и скраћенице: Adj — придев (адјектив); Ag — агенс; PseudoAg — псеудоагенс; N — именица (номен); N_N — именица „права“ (примарни номен); N_N Но-

ГЕНИТИВ АГЕНСА / ПСЕУДОАГЕНСА.

Модел а) $N_{Dev} [< V_V InTranz / Tranz] + \emptyset N_{Gen} \check{z} (+) / samoakt. (+)$ — слободни генитив уз девербативне именице изведене од интранзитивног или транзитивног глагола (начелно имперфективног или перфективног вида, мада су оне изведене од имперфективног вида чешће) уз услов да именица у генитиву поседује обележје живо (+) или самоактивност (+) — *nomina actionis*. У овом структурном моделу генитиву припада позиција зависног члана номиналне синтагме као експонента граматичког субјекта у номинативу дубинске пунозначне предикације кондензоване девербативном именицом која је централни елемент површинске номиналне синтагме. Ова синтаксичко-семантичка структура настаје у резултату номинализационог процеса, па се овај генитив може сматрати и позиционом варијантом номинатива граматичког субјекта. Семантички, најчешће се ради о агенсу — вршиоцу радње: живом ентитету или далеко ређе предметном ентитету који се персонификује, или природној појави која по природном закону испољава самоактивност, или другом каквом предметном ентитету или апстрактном појму који човек концептуализује као активну или самоактивну појаву. Нпр.

Певање *пјишца*. [\rightarrow *Пјишце* певају.]

Повратак *мога браћа*. [\rightarrow *Мој браћ* се враћа.]

Залагање *играча*. [\rightarrow *Играчи* се залажу.]

Уједињење *евројских земаља*. [\rightarrow *Евројске земље* се уједињују.]

Опадање *водосћаја*. [\rightarrow *Водосћај* опада.]

Севање *муња*. [\rightarrow *Муње* севају.]

mina loci — именица којом се означава место вршења радње *per definitionem*; N_N *Nomina collectiva* — именица којом се означава скуп више појединачних ентитета; N_{Dev} — именица девербативна; N_{DeAdj} — именица деадјективна; N_{Gen} — именица у генитиву; \emptyset N_{Gen} — слободни генитив; $ODet$ N_{Gen} — генитив с обавезним детерминатором; $Pgen$ N_{Gen} — генитив с предлогом; N_{Mn} — именица у множини; $ODet$ — обавезни детерминатор; V — предикација / глагол; V_V — предикација пунозначна; V_{Cop} — глагол копулативни / копула; V_{Med} — предикација медијална; V_{Pas} — предикација пасивна; V_{Pers} — предикација персонална; V_{Impers} — предикација имперсонална; V_{Impers} *Egzis* — предикација имперсонална егзистенцијална; V_{Tranz} — глагол транзитивни; $V_{InTranz}$ — глагол интранзитивни; $Part_{Mod}$ — партикула модална; $\check{z} (+)$ — семантичко обележје живо (+); *samoakt. (+)* — семантичко обележје самоактивност (+); \emptyset — без предлога / нулти предлог; + — повезује се; / — или; [$\leftarrow X$] — остварује се у форми X; [\rightarrow] — трансформише се / синтаксичко-семантичка еквивалентност; [\leftrightarrow] — приближна семантичка еквивалентност (семантичка једнакост у већем делу семантичког поља); [\Rightarrow] — имплицира; [$<$] — изведено од.

Прштање *ракеџа*. [→ *Ракеџе* прште.]

Буђење *духова*. [→ *Духови* се буде.]

У мањем броју случајева може се радити и о псеудоагенсу — нпр. инструменту или ентитету који настаје у процесу глаголске радње.

Шушкање *џаџира*. [→ *Паџири* шушкају.]

Лупање *чекића*. [→ *Чекић* лупа.]

Настајање / настанак *нових њроизвода*. [→ *Нови њроизводи* настају.]

У номинализованој структури са субјекатским генитивом уз девербативну именицу изведена од глагола с морфемом СЕ доследно изостаје морфема СЕ, тј. формализује се као нулти елеменат у површинској структури. Уп. други, четврти и осми пример, или пр.

Таласање жита. [→ *Жито се џаласа*.]

У посебним функционалним стиловима овај тип субјекатског генитива чест је уз девербативне именице страног порекла које имају статус термина. Уп.

Контракција *меких џкива*. [→ *Мека џкива* се контрахују.]

Атрофија *мишића*. [→ *Мишићи* атрофирају.]

Депресијација *џриџиска*. [→ *Приџисак* депресира.]

□ У неким ситуацијама могућа је двострука интерпретација генитива уз девербативну именицу у чијој је бази транзитивни глагол (нпр. у новинским насловима) — као субјекатски или као објекатски генитив, уп. пр.

Дочек џредседника [→ *Председник* дочекује / → *Дочекују џредседника*], али могућу двосмисленост, по правилу, разрешава контекст (Radovanović 1977 (II), 135–140 / 1978, 137–142).

□ На сентенцијалном нивоу номинална синтагма са субјекатским генитивом по правилу се остварује у ситуацији неидентичних агенсâ реченичне предикације и предикације кондензоване девербативном именицом, нпр.

Надлежна служба није на време најавила приближавање *градоносног облака*. [→ *Надлежна служба* НИЈЕ на време НАЈАВИЛА да се ПРИБЛИЖАВА *градоносни облак*.]

а номинална синтагма са објекатским генитивом у ситуацији идентичних или анонимних агенсâ,⁶ нпр.

⁶ О овој правилности детаљно говори Radovanović (1977 (II), 135–140 / 1978, 137–142).

Влада је одложила пуштање *закона* о универзитету у скупштинску процедуру. [→ *Влада* је ОДЛОЖИЛА да (*она*) ПУСТИ *закон* о универзитету у скупштинску процедуру.]

Одложено је примењивање *закона* о универзитету. [→ *Они који су за то надлежни* ОДЛОЖИЛИ СУ то да *људи* ПРИМЕЊУЈУ *закон* о универзитету.]

□ Додатни тест за разликовање субјекатског од објекатског генитива може бити и провера покушајем успостављања посесивног односа. Наиме, у номиналној синтагми са субјекатским генитивом посесивној детерминацији подлеже именица у генитиву, уп. пр.

Повратак *мога брајта* према *Мој повратак *брајта*,

а у номиналној синтагми с објекатским генитивом посесивној детерминацији не подлеже именица у генитиву, већ се тзв. посесивном заменицом испред девербативне именице експлицира агенс базичне предикације, уп. пр.

Његово виђење *сџвари* према *Виђење *његових сџвари*.

Модел б) N_{DeV} [< V_V Tranz] + ОД СТРАНЕ N_{Gen} ž (+) — генитив с предлошком падежном структуром ОД СТРАНЕ уз девербативне именице изведене од транзитивног глагола или нпр. глагола са допуном у инструменталу или предлошком акузативу уз услов да именица у генитиву поседује обележје живо (+). У овом структурном моделу генитиву припада позиција зависног члана номиналне синтагме као експонента граматичког субјекта у номинативу дубинске пунозначне предикације кондензоване девербативном именицом која је централни елемент површинске номиналне синтагме. Ова синтаксичко-семантичка структура настаје у резултату номинализационог процеса, па се овај генитив може сматрати и позиционом варијантом номинатива граматичког субјекта. Семантички, то је агенс — вршилац радње: живи ентитет. Овај модел је одлика посебних функционалних стилова.⁷ Нпр.

Са Крфа су упозорени на агитацију *ОД СТРАНЕ јавних и џајних џристџалица „Црне руке“*. (према Танасић 1996, 83) [→ Са Крфа су упозорени да *јавне и џајне џристџалице „Црне руке“* агитују.]

У случајевима када се ради о девербативној именици у чијој је семантичкој бази глагол са допуном, а та допуна у површинској структури није исказана (као што је у наведеном примеру), овај модел

⁷ На све важне карактеристике ове номиналне структуре пажњу је скренуо Танасић (1996).

би могао бити третиран само као варијанта модела а) с обзиром на то да нема никаквих сметњи да се појави слободни генитив. Уп.

Са Крфа су упозорени на агитацију *јавних и џајних ѝрисиџалиџа „Црне руке“*. (према Танасић 1996, 83) [→ Са Крфа су упозорени да *јавне и џајне ѝрисиџалиџе „Црне руке“* агитују.]

Међутим, у случајевима када се ради о девербативној именици у чијој се семантичкој бази налази транзитивни глагол или глагол са допуном која је исказана у номиналној синтагми, ради се о посебном моделу пошто структура ОД СТРАНЕ N_{Gen} не алтернира са слободним генитивом. У првом случају, она омогућује да се избегне двосмисленост (субјекатски / објекатски генитив, тј. агенс / објекат), уп. нпр.

На састанку је указано на појаву неаргументованог критиковања *ОД СТРАНЕ дела ојозиџије*. [→ На састанку је указано на појаву да *део ојозиџије* неаргументовано критикује.] према

На састанку је указано на појаву неаргументованог критиковања *дела ојозиџије*. [→ На састанку је указано на појаву да *део ојозиџије* неаргументовано критикује. / На састанку је указано на појаву да *неко* неаргументовано критикује *део ојозиџије*.]

а у другом случају присуство допуне доводи до дистантног положаја девербативне именице и генитива, што је синтаксичка позиџија која онемогућава појаву слободног генитива и управо захтева структуру ОД СТРАНЕ N_{Gen}. Уп. нпр.

Статутом Јавног предузећа утврђују се ... овлашћења у погледу располагања средствима *ОД СТРАНЕ делова ѝредузећа*. (Закон о електропривреди, према Танасић 1996, 85) према

* Статутом Јавног предузећа утврђују се ... овлашћења у погледу располагања средствима *делова ѝредузећа*.

□ У посебним случајевима појава структуре ОД СТРАНЕ N_{Gen} може бити условљена и комуникативним захтевима. Нпр.

Указано је на пораст посета овим локалима, посебно *ОД СТРАНЕ ученика*.

□ У посебним функционалним стиловима (новинарском, правном, административном, научном) неретко се среће и модел N_{Dev} [< V_v Tranz] + Ø N_{Gen} + ОД СТРАНЕ N_{Gen} ž (+) — номинална синтагма с девербативном именицом, у чијој је семантичкој бази транзитивни глагол, са слободним генитивом као експонентом директног објекта и генитивом с предлошком структуром ОД СТРАНЕ и обележјем живо (+) као експонентом граматичког субјекта агенса. Нпр.

Нема додатних услова за *йризнавање наше земље ОД СТРАНЕ Евројске уније*. [→ Нема додатних услова да *Евројска унија йризна нашу земљу*.]

Модел в) N_{DeAdj} [< V_{Сop} + Adj] + Ø N_{Gen} / ODet N_{Gen} — генитив, по правилу слободни, ако се ради о генеричком (уопштеном) значењу, а са обавезним детерминатором, ако се ради о референцијалном (конкретном) значењу, уз деадјективну именицу (именицу изведену од придева одговарајућим суфиксима или именицу у чијој је семантичкој бази придевско значење) типа *збринујосѝ, ведрина, чистѝоша, лейѝоша, йуноћа, богайсѝво, бледило, шаренило* и сл. У овом структурном моделу генитиву припада позиција зависног члана номиналне синтагме као експонента граматичког субјекта у номинативу дубинске копулативне предикације, с придевом као семантичким језгром, кондензоване деадјективном именицом, која је централни елемент површинске номиналне синтагме. Ова синтаксичко-семантичка структура настаје у резултату номинализационог процеса, па се овај генитив може сматрати и позиционом варијантом номинатива граматичког субјекта. Семантички, то је увек псеудоагенс — носилац особине.⁸ Нпр.

Разумео је ЗАБРИНУТОСТ *мајке* за своје дете. [→ Разумео је то да / што је *мајка збринуѝа* за своје дете.]

Задивила га је ВЕДРИНА *неба НАД МОРЕМ*. [→ Задивило га је то што / како је *небо* над морем *ведро*.]

Забринуло га је БЛЕДИЛО *ЊЕНОГ лица*. [→ Забринуло га је то што јој је *лице бледо*.]

Модел г) N_N Nomina loci + Ø N_{Gen} M_n / ODet N_{Gen} M_n — слободни генитив множине или генитив множине с лексички условљеним обавезним детерминатором уз именице типа *nomina loci* (именице којима се означава место вршења радње *per definitionem*), по правилу у номиналним синтагмама које често функционишу као јединствене номиналне јединице (тзв. фразне лексеме). У оваквом структурном моделу генитиву припада позиција зависног члана номиналне синтагме као експонента граматичког субјекта у номинативу предикације имплицираних релативних клауза у функцији рестриктивног идентификатора. Ова номинална структура настаје у резултату редукционог процеса

⁸ Фелешко ([1970] 1995, 32–34) је разматрао овај тип генитива у оквиру категорије генитива без предлога у адноминалној позицији као граматички падеж, али одвојено од субјекатског генитива, што упућује на закључак да је субјекатски генитив доводио у везу искључиво са агенсом.

сентенцијалних структура као једног од синтаксичко-семантичких поступака у конституисању номиналних синтагми, па се овај генитив може сматрати и позиционом варијантом номинатива граматичког субјекта. Семантички, најчешће се ради о псеудоагенсу — егзистенту или објекту. Нпр.

Кућа *духова*. [→ Кућа у којој станују *духови*.]

Дом *џензионера*. [→ Дом у којем живе *џензионери*.]

Галерија *фресака*. [→ Галерија у којој су изложене *фреске*.]

Музеј *вошћаних фигура*. [→ Музеј у којем су изложене *вошћане фигуре*.]

□ У трећем и четвртном примеру генитив је експонент граматичког субјекта у номинативу (а семантичког објекта у акузативу) уз пасивни предикат имплициране релативне клаузе у функцији рестриктивног идентификатора. Дакле, на основу прве трансформације може се сматрати субјекатским, а на основу друге објекатским.

Модел д) NN Nomina collectiva + \emptyset NGen Mn \check{z} (+) / ODet NGen Mn \check{z} (+) — слободни генитив множине по правилу с обележјем живо (+) или генитив множине с лексички условљеним обавезним детерминатором с обележјем живо (+) уз именице *nomina collectiva* типа *организација, савез, друштво, клуб* и сл. У овом структурном моделу генитиву припада позиција зависног члана номиналне синтагме као експонента граматичког субјекта у номинативу имплициране релативне клаузе у функцији рестриктивног идентификатора. Ова номинална структура настаје у резултату редукционог процеса сентенцијалних структура као једног од синтаксичко-семантичких поступака у конституисању номиналних синтагми, па се овај генитив може сматрати и позиционом варијантом номинатива граматичког субјекта. Семантички, с обзиром на то да је појам у генитиву по правилу живи ентитет, најчешће се ради о агенсу. Нпр.

Организација *горана*. [→ Организација коју чине / коју су формирали *горани*.]

Савез *дисџрофичара*. [→ Савез који чине / који су формирали *дисџрофичари*.]

Друштво *љубишеља ПАСА*. [→ Друштво које чине / које су формирали *љубишељи паса*.]

Клуб *есџеранџисџа*. [→ Клуб који чине / који су формирали *есџеранџисџи*.]

□ Овај тип субјекатског генитива на први поглед је сличан комплементном — експликативном генитиву у номиналној синтагми, али синтагма с типичним експликативним генитивом уз именицу не подлеже трансформацији у синтагму с релативном клаузом у функцији рестриктивног идентификатора (уп. пр. *игра шаха, њимер храбрости, израз њошћовања, сћейен кривице, нагиб њерена* и сл.), а у синтагмама с нетипичним експликативним генитивом, које у начелу подлежу таквој трансформацији, генитив није, по правилу, експонент субјекта у номинативу.⁹

Модел ђ) $V_{Pas} + OD N_{Gen} M_n$ — генитив с предлогом ОД у пасивним реченицама уз услов да именица у генитиву представља множину (морфолошки или само семантички) или да именује својеврсни ауторитет. Ово је генитив семантичког субјекта по правилу агенса — вршиоца радње, живог ентитета, или предметног ентитета или апстрактног појма који концептуализујемо као агенс, и који у одговарајућој активној реченичној структури кореспондира са граматичким субјектом у номинативу. Нпр.

А завршио је усамљен, напуштен и ОД некадашњих њријатеља. (НИН, 29. XII 2002, 20) [→ *Пријатељи* су га напустили.]

То је језик који је ОД свих прихваћен као језик заједничког комуницирања. (Фелешко [1970] 1995, 108) [→ То је језик који су сви прихватили ...]

Осуђен је ОД власти. [→ *Власти* га је осудила.]

Варијанта овог модела $V_{Pas} + OD СТРАНЕ N_{Gen}$ одлика је првенствено посебних функционалних стилова, нарочито административног и правног, док се у осталим доменама употребе, у начелу, не препоручује. Уп. пр.

То је језик који је ОД СТРАНЕ свих прихваћен као језик заједничког комуницирања.

Модел е) $V_{Pas} + OD СТРАНЕ N_{Gen}$ — генитив с предлошком структуром ОД СТРАНЕ у пасивним реченицама када је потребно исказати агенс. Ово је посебан модел (а не варијанта претходног модела) јер се ради о пасивној предикацији у чијој је семантичкој бази дворекцијски транзитивни глагол са слободним акузативом и аблативним генитивом типа *њреузимати, њримати*, па би, у случају да стоји само генитив с предлогом ОД, било остварено значење аблативности а не агентивности.¹⁰ Уп. пр.

⁹ Овом типу генитива посветићу један посебан прилог.

¹⁰ На ову важну чињеницу пажњу је скренуо Тапасић (1982, 117–119).

Данас је на граничном прелазу "Келебија" конвој цистерни с нафтом ПРЕУЗЕТ *ОД СТРАНЕ југословенских власти*. [→ *Југословенске власти* су преузеле конвој.] према

Данас је на граничном прелазу "Келебија" конвој цистерни с нафтом ПРЕУЗЕТ *ОД југословенских власти*. [→ *Неко* је преузео конвој *од југословенских власти*.]

Пошиљка је ПРИМЉЕНА *ОД СТРАНЕ надлежног лица*. [→ *Надлежно лице* је примило пошиљку.] према

Пошиљка је ПРИМЉЕНА *ОД надлежног лица*. [→ *Неко* је примио пошиљку *од надлежног лица*.]

Модел ж) $V_{ImPers} Egzis + \emptyset N_{Gen}$ — слободни генитив уз глаголе *имајти*, *бијти* и *јесће* употребљене са тзв. егзистенцијалним значењем 'постојати' у имперсоналној синтаксичкој структури. Глагол *имајти* у облику 3. л. јд. употребљава се за сферу неререференцијалне садашњости у презенту, а глагол *бијти* у облику 3. л. јд. (ср. р.) за сферу прошлости и будућности, у перфекту и футуру. Нпр.

Има *лавова* у Африци. [→ *Лавови* постоје / живе у Африци.]

Нема *правде* на овом свету. [→ *Правда* не постоји на овом свету.]

Прошлог лета није било *врућине*.

Биће *снега* ове зиме.

Глагол *јесће* долази и у кондиционалној клаузи с везником *ДА*, нпр.

ДА је *среће*, путовала бих и ја с тобом.

ДА није *ишаквих људи*, свет би био гора лудница него што је сад.

или у темпоралној клаузи с везником *ДОК* / *ОД КАД* / *ОТКАКО*, нпр.

ДОК је *јесника*, биће и поезије.

ОД КАД / *ОТКАКО* је *свеиша* и *века*, то је тако.

У овом моделу се ради о реченичним структурама у којима је генитив семантички субјекат псеудоагенс — егзистент, позициона варијанта номинатива граматичког субјекта уз суплетивне форме глагола *јесћојати*.¹¹ Поред тога, важна особеност ове структуре јесте и то да

¹¹ Семантичка група тзв. егзистенцијалних глагола, познато је, синтаксички се не понаша идентично. Наиме, егзистенцијални глаголи типа *јесћојати*, *живети*, *стиановати* остварују конгруенцију с номинативом, дакле конституишу персоналну реченичну структуру са граматичким субјектом, а суплетивне форме глагола *јесћојати*: *имајти*, *бијти*, *јесће* инконгруентне су с номинативом и конституишу синтаксички имперсоналну структуру са исказаним семантичким субјектом у генитиву. О тзв. егзистенцијално-локационим реченицама в. Ivić, М. (1982); о семантичким усло-

је обавезна назначена дистрибуција, тј. семантички субјекат у генитиву обавезно је постпонован глаголу.¹²

Примери типа:

Прошлог лета није било *врућине*.

Биће *снега* ове зиме.

иако се ради о привременој егзистенцији, представљају исти синтаксички модел, уз напомену да лексичка семантика именице у генитиву може имплицирати присуство квантификатора, уп.

Прошлог лета није било ВЕЛИКЕ *врућине*.

Модел 3) $V_{\text{ImpPers}} + \emptyset N_{\text{Gen}} M_{\text{n}}$ — слободни генитив множине (морфолошки или само семантички) у имперсоналним реченицама са значењем агенса или псеудоагенса — нпр. објекта. Ово је генитив семантичког субјекта који кореспондира с номинативом граматичког субјекта у одговарајућој персоналној структури. Нпр.

Накупило се *људи*. [→ *Људи* су се накупили.]

Накотило се *мишева*. [→ *Мишеви* су се накотили.]

Нагомилало се *невоља*. [→ *Невоље* су се нагомилале.]

(По)нестало је *новца*. [→ *Новац* је нестао.]

Недостаје им *знања и сирејносџи*. [→ *Знање и сирејносџи* им недостају.]

Требало је *времена* за то. [→ *Време* је било потребно за то.]

Глагол у овим синтаксичко-семантичким структурама спада у групу перфективних сативних глагола чије значење (због одговарајућег префикса) садржи и обележје квантификације, или се ради о глаголу нпр. *недостџајџи*, или *џребайџи* са значењем 'бити потребно'.

□ Модел $V_{\text{ImpPers}} + У N_{\text{Gen}}$ — генитив с предлогом У, у имперсоналној структури, као семантички субјекат псеудоагенс — посесор (поседник) у савременом стандардном језику је редак и данас припада пасивном инвентару синтаксичко-семантичких структура¹³. Нпр.

вима за појаву номинатива / генитива уз глагол *имати* в. и Ивић, М. (1981); а о глаголима *имати* и *биџи* у егзистенцијално-локационим реченицама са подужим списком литературе о проблематици овога значења уп. и Kordić (2002, 143–174).

¹² Ово правило је на снази уколико се ова синтаксичко-семантичка структура остварује као тзв. проста, тј. једнопредикатска. Генитив се може појавити у препозицији у односу на глагол, али само у прагматичкој ситуацији када је под емфазом и стога имплицира нови исказ. Уп. пр. ПРАВДЕ нема на овом свету, али се за њу иџак морамо борџи.

¹³ Под пасивним инвентаром синтаксичко-семантичких структура подразумевам овде оне структуре које савремени говорник стандардног српског језика прак-

У њих је било много земље и још више крупне и ситне стоке. [→ Они су имали много земље и још више крупне и ситне стоке.]

Модел и) $V_{Med} + \emptyset N_{Gen}$ — слободни генитив уз медијалне глаголе типа *бојати се, плашити се, стиђети се, гадити се, гнушати се, грозити се*. То су они медијални глаголи који пресупонирају значење 'имати осећај X' па у семантичкој интерпретацији реченица са таквим глаголима имплицира значење 'Y изазива осећај X'. У овој структури генитив је семантички субјекат псеудоагенс — каузатор и кореспондир са номинативом граматичког субјекта у одговарајућој синтаксичко-семантичкој парафрази. Нпр.

Боји се *мрака*. [↔ *Мрак* у њој изазива осећај страха.]

Плаши се *авиона*. [↔ *Авион* у њој изазива осећај страха.]

Стиди се *оца*. [↔ *Отац* у њој изазива осећај стида.]

□ Реченице овога типа спадају у тзв. конверз(ив)не синтаксичко-семантичке структуре.¹⁴

Модел j) $V_{Pers} + OD / ПРЕКО / ПОСРЕДСТВОМ N_{Gen} \check{z} (+)$ — генитив

• с предлогом ОД уз глаголе типа *сазнати, чути, добити, примити, купити*, као семантички субјекат агенс, истовремено с обележјем аблативности типа потицање — порекло, и као кореспондент номинатива граматичког субјекта у конверзној синтаксичко-семантичкој структури, нпр.

Сазнао сам / чуо сам *ОД Пере*. [→ *Пера* ми је рекао.]

Добио сам књигу *ОД Пере*. [→ *Пера* ми је дао књигу.]

Примила сам писмо *ОД Наде*. [→ *Нада* ми је послала писмо.]

• с предлогом ПРЕКО или инструменталним обликом ПОСРЕДСТВОМ уз глаголе типа *сазнати, обавести, информисати* се као семантички субјекат агенс — посредник, нпр.

Сазнао је о томе *ПРЕКО / ПОСРЕДСТВОМ шелевизије*. [↔ *Телевизија* га је обавестила о томе.]

Обавестио се о условима кредитирања *ПРЕКО пријатеља*. [↔ *Пријатељ* га је обавестио о условима кредитирања.]

тично не продукује или их веома ретко продукује, али које, уколико се с њима сретне, још увек без тешкоћа разуме.

¹⁴ Шире о конверз(ив)ним синтаксичко-семантичким структурама уп. Ивић, М. (1976).

Именица у генитиву носи обележје живо (+): људско биће, или означава појам који заступа људско биће.

Модел к) V + КОД / У N_{Gen} — генитив с предлогом КОД као семантички субјекат агенс или псеудоагенс — на пример носилац стања, осећања, особине, диспонент (привремени посесор), нарочито у посебним функционалним стиловима, нпр.

- уз декомпоновани предикат:

Таква одлука владе изазвала је протест *КОД ѿверилаца*. [↔ *Повериоци* су протестовали због такве одлуке владе.]

Напрегнутост у акту рецепције изазива замор *КОД ѿсмајрача*. [↔ *Посмајрач* се замара због напрегнутости ...]

Лек *КОД ѿаквих болесника* изазива мучнину. [↔ *Такви болесници* осећају мучнину од лека / кад узимају лек.]

Након терапије *КОД свих ѿацијенаѿа* наступило је видно побољшање. [↔ *Након терапије сви ѿацијенѿи* су се боље осећали.]

- у рефлексивно-пасивним реченичним структурама:

КОД нас се примењује целокупна пластична хирургија освојена у свету. [↔ *Ми* примењујемо целокупну пластичну хирургију освојену у свету.]

Плавичаст језик се види *КОД људи* са урођеним срчаним манама. [↔ *Људи* са урођеним срчаним манама имају плавичаст језик.]

- у номинализованим структурама:

Данашња криза поверења у лекове *КОД једног доброг дела болесника* оправдана је ... (В. Јеротић, *Човек и његов иденѿиѿетѿ*, Београд, 2004, 128) [↔ *Данас један добар део болесника* оправдано сумња у лекове ...]

• у својству диспонента, формално у функцији семантичког језгра копулативног предиката реченичне структуре са значењем диспоновања (привременог поседовања):

Књига је *КОД Марка*. [↔ *Марко* привремено располаже књигом.]

— Модел генитива с предлогом У, данас иначе редак и у говорном и у писаном језику, још увек је сасвим обичан у језику медицине, нпр.

Такви симптоми сређу се *У болесника* с поремећеним метаболизмом. [↔ Такве симптоме имају *болесници* с поремећеним метаболизмом.]

У свим случајевима генитив семантичког субјекта јесте кореспондент номинатива граматичког субјекта у одговарајућој конверзној синтаксичко-семантичкој структури.

□ У прва два примера генитива уз декомпоновани предикат исказан је граматички субјекат у номинативу који семантички представља каузатор, а у примеру генитива с предлогом У између два појма остварује се и семантички однос поседништва који имплицира карактеризацију, а не посесивност.

Модел л) ПРЕЗЕНТАТИВ / ЕКСКЛАМАТИВ [← ЕВО и сл.] + Ø N_{Gen} — слободни генитив као семантички субјекат, агенс или евентуално псеудоагенс — ентитет који настаје у процесу глаголске радње, у реченичним еквивалентима — казационим варијантама реченице уз презентативе — речи којима се у непосредној комуникацији саговорнику скреће пажња на неки објекат, или екскламативе — узвике, *ево*, *ејо*, *ено*, *гле*. Појава генитива је условљена редукцијом реченичне структуре, синтаксичким поступком који је чест у говорном језику, у овом моделу у циљу наглашавања актуелности и експресивности онога што се дешава пред очима говорника у тренутку говорења. Генитив је кореспондент номинатива граматичког субјекта у одговарајућој пуној реченичној структури.¹⁵ Нпр.

Ево *ауџобуса!* [→ Ево стиже *ауџобус!*]

Ено *Пера!* [→ Ено долази *Пера!* / Ено, тамо седи *Пера!*]

Гле *чуда!* [→ Гле догађа се *чудо!*]

□ У овом синтаксичко-семантичком моделу генитив може алтернирати с номинативом, нпр.

Ено *Пера!*

с тим што је, на прагматичком нивоу, структура с номинативом обележена јер, по правилу, имплицира нови исказ, уп.

Ено *Пера!* [⇒ *ња ћемо га њиџаџи*],

а структура с генитивом је у том смислу необележена.

У закључку специфичније одређење. СУБЈЕКАТСКИ ГЕНИТИВ се појављује у различитим синтаксичко-семантичким структурама: НОМИНАЛНИМ — девербативним, деадјективним, примарно номиналним, и ВЕРБАЛНИМ — пасивним, активним, персоналним, имперсо-

¹⁵ О различитим могућим употребама презентатива *ево*, *ејо*, *ено* в. Kordić (2002, 93–128).

налним, имперсоналним: егзистенцијалним, и медијалним, а у посебном случају и у тзв. ОКАЗИОНАЛНОЈ ВАРИЈАНТИ РЕЧЕНИЦЕ уз један тип модалних партикула у експресивној прагматичкој ситуацији. У номиналним структурама, то је слободни генитив, предлошки генитив или генитив с обавезним детерминатором (граматички или лексички условљеним) у позицији зависног члана номиналне синтагме, као ЕКСПОНЕНТ ГРАМАТИЧКОГ СУБЈЕКТА у номинативу дубинске предикације — пунозначне (кондензоване девербативном именицом) или копулативне с придевом у позицији семантичког језгра (кондензоване деадјективном именицом) или као ЕКСПОНЕНТ ГРАМАТИЧКОГ СУБЈЕКТА предикације редуковане релативне клаузе у функцији рестриктивног идентификатора примарне именице типа *nomina loci* или *nomina collectiva*. Семантички, то је АГЕНС — вршилац радње: живи активни ентитет или природна самоактивна појава или ПСЕУДОАГЕНС — носилац особине, егзистент, објекат, инструмент, ентитет који настаје у процесу глаголске радње. У вербалним структурама, то је слободни генитив или генитив с предлогом ДЕНОТАТОР СЕМАТИЧКОГ СУБЈЕКТА АГЕНСА — директног вршиоца радње или посредника и ПСЕУДОАГЕНСА — егзистента, објекта, посесора, каузатора, носиоца стања, осећања или особине, диспонента (привременог посесора). У околиналној варијанти реченице уз модалне партикуле *evo*, *eјо*, *eно*, *гле*, то је слободни генитив као ЕКСПОНЕНТ ГРАМАТИЧКОГ СУБЈЕКТА у номинативу предикације пуне реченичне структуре са значењем АГЕНСА: директног вршиоца радње или по изузетку ПСЕУДОАГЕНСА — ентитета који настаје у процесу глаголске радње. Субјекатски генитив у стандардном српском језику елеменат је СЕКУНДАРНИХ синтаксичко-семантичких структура — изведених из одговарајућих примарних (базичних) дубинских — прототипских — структура (сви модели изузев модела са персоналном и модела са медијалном предикацијом), или ПРИМАРНИХ али тзв. КОНВЕРЗНИХ структура (модел са персоналном и модел са медијалном предикацијом).

И коментар термилошких решења. Изложена анализа чини ми се да ми пружа довољно аргумената да начелно за овај тип генитива задржим досадашњи термин СУБЈЕКАТСКИ генитив, залажући се при том за синтаксичко-семантичко поимање појма субјекта, а не његово искључиво граматичко = синтаксичко или пак супротно искључиво семантичко поимање с последицом стављања у фокус појма агенса (и значења агентивности) схваћеног прешироко. У том смислу чини ми се сасвим оправданим поред ГРАМАТИЧКОГ говорити и о СЕМАТИЧКОМ субјекту, тим пре што овде описани структурни модели нису једини случајеви у којима се остварује површинска формализација се-

мантичког субјекта.¹⁶ Такви модели јесу важна особеност синтаксичко-семантичке структуре српског језика.¹⁷ У следећем хијерархијском низу типолошког разграничења може се ићи на прецизнију семантичку профилацију и, као што је претходна анализа показала, у случају генитива у питању је АГЕНС — вршилац радње (у првом реду живи активни ентитет), али и ПСЕУДОАГЕНС — појам којем, у начелу, приписујем негативно одређење: све оно што није једнако вршилац радње.¹⁸ Отуда задржавам и термилошко решење ГЕНИТИВ АГЕНСА, али уз допуну или ПСЕУДОАГЕНСА. Прецизније одређење типа агенса и нарочито типа псеудоагенса саставни је део, овде, описа сваког структурног модела за који се тај семантички услов поставља као нужан или претежно заступљен.

ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА

- Antonić, Ivana (1999), Temporalni genitiv s predlogom USRED, *Зборник Мајице српске за филологију и лингвистику* (Нови Сад), XLII [Посвећено сећању на академика Павла Ивића], 133–139.
- Антонић, Ивана (2003), Спацијална идентификација локационог типа номиналном формом у генитиву, *Свеске Мајице српске, Грађа и њрилози за културну и друштвену историју*, бр. 40, *Серија књижевности и језика*, св. 11, (Нови Сад), 78–85.
- Антонић, Ивана (2003а), Спацијална идентификација оријентационог типа номиналном формом у генитиву, *Зборник Мајице српске за филологију и лингвистику* (Нови Сад), XLVI/1, 59–66.

¹⁶ Традиционална граматика није имала одговарајуће тумачење овога елемента реченичне структуре. Она је додуше располагала појмом тзв. логичког субјекта — недовољно прецизно одређеног и према стриктно семантичким, а поготово према синтаксичким критеријима (којих се иначе сама придржавала), а при том примењеног само на онај тип синтаксичко-семантичких структура у којима се такав тип субјекта експлицирао у форми датива или акузатива. Дакле, структуре о којима је овде реч традиционална граматика није доводила у везу с појмом логичког субјекта.

¹⁷ Поред тога, овакво термилошко решење у основном хијерархијском низу категоријалних типова (субјекатски, предикатски, објекатски ...), не само генитива него и других падежа, на сасвим одговарајући начин се уклапа у успостављени термилошки систем за који сам се определила, при чему сам, наглашавам, настојала полазити од синтаксичко-семантичког критерија.

¹⁸ За овакво појмовно-термилошко решење сам се определила зато што, у начелу посматрано, прецизирање конкретног типа псеудоагенса (као уосталом, у многим случајевима, и разграничење агенса и псеудоагенса) није релевантан критериј за тип синтаксичко-семантичког модела, синтагматског или сентенцијалног, те такви подаци могу само непотребно оптеретити опис модела. Разуме се, сасвим друкчија ситуација може бити када је у фокусу лексичка семантика глагола (и нарочито поједине семантичке класе глагола) у својој функционалној реализацији, у синтаксичким јединицама.

- Antonić, Ivana (2004), Temporalna determinacija nominalnom formom u genitivu u standardnom srpskom jeziku, *Slavia Meridionalis, Studia linguistica, Slavica et balcanica*, red. Stanisław Karolak, Warszawa: Instytut slawistyki Polskiej akademii nauk, 4, 65–80.
- Антонић, Ивана (2004а), Синтакса и семантика датива, *Јужнословенски филолог* (Београд), LX, 67–97.
- Антонић, Ивана (2005), Предлози *УСПРЕД, НАСПРЕД, ПОСПРЕД* у савременом стандардном српском језику, *Зборник Мајнице српске за славистику* (Нови Сад), 67, 129–136.
- Антонић, Ивана (у штампи а), Предлози *УСПРЕД, НАСПРЕД, ПОСПРЕД* в савременом српском стандардном језику, *Международная конференция „Грамматика славянского предлога“ Московский государственный университет им. М.В. Ломоносова, Филологический факультет, Лаборатория общей и компьютерной лексикологии и лексикографии, Москва, 28–30. октября 2003-его года.*
- Антонић, Ивана (у штампи б), Temporalna determinacija nominalnom formom u instrumentalu u standardnom srpskom jeziku, *Slavia Meridionalis, Studia linguistica, Slavica et balcanica*, red. Stanisław Karolak, Warszawa: Instytut slawistyki Polskiej akademii nauk, 6.
- Ivić, Milka (1967), Genitivne forme srpskohrvatskih imenica i odgovarajuća pridevska obrazovanja sufiksom *-ov (-ev, -ovljev, -evljev), -in* u odnosu „kombinatoričkih varijanata“, *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* (Нови Сад), X, 257–262.
- Ивић, Милка (1976), Проблем перспективизације у синтакси, *Јужнословенски филолог* (Београд), XXXII, 29–46.
- Ивић, Милка (1981), Српскохрватски глаголски облици за исказивање појава које постоје у садашњости, *Јужнословенски филолог* (Београд), XXXVII, 13–24.
- Ivić, Milka (1982), O slovenskim egzistencijalno-lokacionim rečenicama, *Studia gramatyczne*, V [Materiały z XIII posiedzenia Międzynarodowej komisji struktury gramatycznej języków słowiańskich (Mogilany, 22–24 października 1979 r.)], Wrocław — Warszawa — Kraków — Gdańsk — Łódź, 7–10.
- Kordić, Snježana (2002), *Riječi na granici punoznačnosti* [5. Prezentativi *evo / eto / eno*, 93–128; 7. Glagoli *imati* i *biti* (u lokacijsko-egzistencijalnim rečenicama), 143–174], Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Пипер, Предраг, Антонић Ивана, Ружић [Петровић] Владислава, Танасић Срето, Поповић Људмила, Тошовић Бранко (2005), *Прилози грамајници српског језика: Синтакса савременог српског језика — Просја реченица*, у редакцији академика Милке Ивић, Београд: Институт за српски језик САНУ, Београдска књига, Матица српска.
- Radovanović, Milorad (1977/1978), Imenica u funkciji kondenzatora (I), (II), *Зборник за филологију и лингвистику* (Нови Сад: Матица српска), XX/1, 1977, 63–144; XX/2, 1977, 81–160 [Штампано као посебан отисак: Radovanović, Milorad, *Imenica u funkciji kondenzatora*, Novi Sad: Matica srpska, 1978].
- Стевановић, Михаило (1969¹/1979³), *Савремени српскохрватски језик (Грамајички системи и књижевнојезичка норма), II Синтакса*, Београд: Научна књига [Одељак *Падешне синтагме*, 159–527].

- Tanasić, Sreto (1982), Pasivne konstrukcije sa trpnim pridjevom u srpskohrvatskom jeziku (Sintaksičko-semantička interpretacija), *Radovi Instituta za jezik i književnost u Sarajevu* (Sarajevo), IX, 65–124.
- Танасић, Сreto (1996), Исказивање агенса уз девербативне именице, *Јужнословенски филолог* (Београд), LII, 79–87.
- Feleszko, Kazimierz (1970), *Składnia genetywu i wyrażen przyimkowych z genetywem w języku serbsko-chorwackim*, Wrocław–Warszawa–Kraków: Zakład Narodowy imienia Ossolińskich (Komitet Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk, Monografie Slawistyczne 21).
- Фелешко, Казимјеж (1995), *Значења и синтакса српскохрватског генитива*, Београд — Нови Сад: Вукова задужбина — Орфелин — Матица српска [Превод Гордане Јовановић с пољског: Kazimierz Feleszko, 1970].

Summary

Ivana Antonić

THE SUBJECT GENITIVE IN THE STANDARD SERBIAN LANGUAGE

The paper presents a review of syntactic-semantic structures with the so-called subject genitive, it describes and in a specific way compares all syntactic-semantic models with this type of genitive and discusses the necessary syntactic-semantic conditions which influence its appearance, with the comment on the necessary pragmatic conditions where it is relevant. In comparison with the interpretations existing so far, this category is somewhat extended, and the appearance of genitive in specific models — mentioned by other authors, too — is explicitly classified into this category, which has not been the case before. Subject genitive, as an exponent of the grammatical subject in the deep predication (full verbal lexeme [condensed by the deverbal noun] or copulative with the adjective as a semantic core [condensed by the deadjectival noun], or the predication of the reduced relative clause in the function of the restrictive identifier of the basic noun of the type *nomina loci* and *nomina collectiva*) or as a denotator of the semantic subject, in both cases with the meaning of agent — the direct performer of the activity or an intermediary, but also a pseudo-agent, e.g. the indicator of a characteristic, of existence, objects, instrument, of the entity created in the process of the verb activity, possessor, causer, indicator of a state or feeling, disponent (temporary possessor) — is realized equally in nominal and verbal structures, and in a particular instance also in the occasional variant of the sentence with one type of modal particles (*evo, eto, eno, gle*) in a specific pragmatic situation. In the Standard Serbian Language the subject genitive is the element of the secondary syntactic-semantic structures — generated from the basic deep, prototypical, structures (all models except the model with the personal and the model with the medial predication), or the element of the basic syntactic-semantic structures but so-called converse structures (the model with the personal and the model with the medial predication). The author also gives comment of the terminological solutions.

Key words: Linguistics. Serbian Language. Standard. Syntax. Semantics. Pragmatics. Syntactic semantics. Pragmatic semantics. Case. Genitive. Subject. Agent. Pseudoagent.